

Motion från Pernilla West (FI) samt Joakim Månsson Bengtsson (-) "Hyrt inte ut mark till nazister".

Sammanfattning

Pernilla West (FI) och Joakim Månsson Bengtsson (-) föreslår i en motion att följande stycke förs in i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Lunds kommun:

"Med hänsyn till den allmänna ordningen och säkerheten är det inte tillåtet för nazistiska organisationer, nazistiska politiska partier eller nazistiska verksamheter att hyra eller nyttja offentlig mark. Med "nazistiska" avses de som själva definierar sig som nazistiska/nationalsocialistiska."

Beslutsunderlag

Pernilla West (FI) och Joakim Månsson Bengtssons (-) motion den 26 oktober 2017

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 14 augusti 2018

Kommunstyrelsens beslut den 3 oktober 2018, § 286

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 11 december 2018

Barnets bästa

En barnkonsekvensbeskrivning bedöms inte ha någon relevans i ärendet.

Ärendet

Pernilla West (FI) och Joakim Månsson Bengtsson (-) föreslår i en motion att följande stycke förs in i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Lunds kommun:

"Med hänsyn till den allmänna ordningen och säkerheten är det inte tillåtet för nazistiska organisationer, nazistiska politiska partier eller nazistiska verksamheter att hyra eller nyttja offentlig mark. Med "nazistiska" avses de som själva definierar sig som nazistiska/nationalsocialistiska."

Motionärerna anför bl.a att regeringsformen ger utrymme för begränsning av rättigheter med hänsyn till den allmänna ordningen.

2018-12-11

Diarienummer

KS 2017/0983

Mötesfriheten och demonstrationsfriheten får begränsas av hänsyn till ordning och säkerhet vid sammankomsten. Motionärerna anför vidare att det per definition finns anledning att anta att en nazistisk organisation kommer att begå brott vid en allmän sammankomst. Organisationens själva grund vilar på idéer som innebär hets mot folkgrupp och nazismen är till sin natur våldsam.

Det offentliga rummet är inte en säker plats för de grupper nazisterna riktar sitt våld mot när de tillåts hyra mark och många har då inte möjlighet att delta i det öppna, fria demokratiska samtalet. Ordningslagen medger att kommuner upprättar lokala ordningsföreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats, utifrån de specifika lokala behoven och omständigheterna.

Kommunstyrelsen har den 3 oktober 2018 återremitterat motionen till kommunkontoret med uppdrag att undersöka möjligheten att neka våldsbejakande organisationer att hyra kommunala lokaler samt att definitionen av våldsbejakande organisationer utgår från nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism.

KOMMUNKONTORETS KOMMENTAR:

Den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism skriver på sin hemsida, beträffande vilka grupper samordnaren arbetar mot, att med våldsbejakande extremism avses den våldsbejakande högerextremistiska vit makt-miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön.

Enligt 2 kap 24 § 2 st regeringsformen får föreningsfriheten begränsas endast när det gäller sammanslutningar vilkas verksamhet är av militär eller liknande natur eller innebär förföljelse av en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. I svensk lagstiftning förekommer endast en begränsning från den annars i princip oinskränkta föreningsfriheten, nämligen förbudet mot olovlig kårverksamhet för den som deltar i eller bildar sammanslutning som kan utgöra eller utvecklas till militär trupp eller polisstyrka. De grupper samordnaren arbetar mot är alltså inte förbjudna per automatik.

2018-12-11

Diarienummer

KS 2017/0983

Justitieombudsmannen har i ett flertal ärenden behandlat frågor som rör kommunala myndigheters upplåtelse av lokaler till olika grupper. Av JO:s yttranden kan man dra följande slutsatser:

Inom ramen för de grundlagsfästa principerna om objektivitet och yttrandefrihet har en myndighet rätt att fritt bestämma i vilken utsträckning och för vilka ändamål dess lokaler ska upplåtas.

För att urvalet inte ska komma i konflikt med principerna om objektivitet och yttrandefrihet är det en fördel om det finns fastställda riktlinjer eller rutiner för hur urvalet ska ske. De riktlinjer eller rutiner som fastställs måste vara generella till sin karaktär och får inte diskriminera mellan enskilda framställningar eller framföranden på grund av deras innehåll.

Förvaltningsmyndigheter ska enligt 1 kap 9 § regeringsformen beakta allas likhet inför lagen och iakttä saktlighet och opartiskhet i sin verksamhet. Bestämmelsen ger uttryck för en allmängiltig offentlighetsprincip. Den innebär bl.a att särbehandling inte får ske på grund av en enskilds personliga förhållanden såsom tro, åskådning, ras, hudfärg, ursprung, kön, ålder, nationalitet, språk, samhällsställning eller förmögenhet, om det inte finns rättsligt stöd för det. Att t.ex låta bedömningen av frågan om ett politiskt parti ska ges tillträde till en skola vara beroende av vilka åsikter som partiet kan förväntas föra fram står i strid med objektivitetskravet i 1 kap 9 § regeringsformen.

Enligt 2 kap 1 § första stycket regeringsformen är vidare var och en gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet. Yttrandefriheten får begränsas bl.a med hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Under vissa förhållanden kan allmänna ordningsskäl motivera att t.ex politiska partier nekats tillträde till kommunala lokaler. Detta har inte ansetts strida mot lag under förutsättning att urvalet görs objektivt. Det krävs dock att de negativa konsekvenserna som tillträdet kan antas få för ordningen är klart påvisbara. Objektivitetsprincipen måste iakttas, och ordningsskäl får inte användas som svepskäl för att t.ex utesluta ett parti på grundval av de åsikter som partiet väntas föra fram.

JO poängterar att det är viktigt att en myndighet vid sitt övervägande gör en noggrann prövning av vilka ordningsproblem som kan befaras samt vilka åtgärder som kan vidtas för att trygga ordningen och göra det möjligt att genomföra det planerade evenemanget.

Ovanstående resonemang ska enligt kommunkontorets uppfattning även tillämpas på de våldsbejakande organisationer som återremissen avser. En bedömning får således göras i varje enskilt

2018-12-11

Diarienummer

KS 2017/0983

fall om en organisation ska vägras hyra en kommunal lokal med hänsyn till befarade ordningsproblem.

Så som kommunkontoret framfört i sitt yttrande den 14 augusti 2018 framgår det av 2 kap 20-24 §§ regeringsformen bl.a att yttrandefriheten, informationsfriheten, mötesfriheten och demonstrationsfriheten får begränsas av hänsyn till ordning och säkerhet, men att detta i så fall ska ske *genom lag*.

Det är ingen tvekan om att det som i motionen föreslås införas i de lokala ordningsföreskrifterna skulle kunna innebära en inskränkning i någon av de nämnda friheterna.

En sådan inskränkning av friheterna kan alltså inte regleras i kommunens lokala ordningsföreskrifter.

Däremot kan polismyndigheten i det enskilda fallet avslå begäran att få nyttja offentlig plats med hänvisning ordnings- och säkerhetssynpunkt. Om kommunen avstyrker ansökan får tillstånd inte meddelas.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad med hänvisning till kommunkontorets yttrande.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Jesper Jacobsson
Administrativ chef

Beslut expedieras till:
Kommunfullmäktige
Akten